

21.2.2011

Rakentamispalveluita, joihin sovelletaan käännettyä arvonlisäverovelvollisuutta 1.4.2011 alkaen

Sisällysluettelo

Johdanto	2
Yleistä rakentamisesta	2
A Talonrakentaminen	3
Asuin- ja muiden rakennusten rakentaminen	3
B Maa- ja vesirakentaminen	3
Teiden ja moottoriteiden rakentaminen	4
Rautateiden ja metrolinjoiden rakentaminen	4
Siltojen ja tunnelien rakentaminen	4
B.1 Muu maa- ja vesirakentaminen	4
B.2 Yleisten jakeluverkkojen rakentaminen	5
Yleisten jakeluverkkojen rakentaminen nestemäisiä ja kaasumaisia aineita varten	5
Sähkö- ja tietoliikenneverkkojen rakentaminen.....	5
C Erikoistunut rakennustoiminta	6
Rakennusten ja rakennelmien purku ja rakennuspaikan valmistelutyöt	6
C.1 Sähkö-, vesijohto- ja muu rakennusasennus	7
Sähköasennus	7
Lämpö-, vesijohto- ja ilmastointiasennus	8
Lämpö-, ääni- ja värinäesteiden asennus	8
Hissien ja liukuportaiden asennus	8
C.2 Rakennusten ja rakennelmien viimeistely	8
Rappaus	9
Rakennuspuusepän asennustyöt	9
Lattianpäällystys ja seinien verhoilu	9
Maalaus ja lasitus	9
Muu rakennusten viimeistely	9
C.3 Muu erikoistunut rakennustoiminta	10
Kattorakenteiden asennus ja kattaminen.....	10
Rakennuskonevuokraus käyttäjineen	10

Johdanto

Rakennuslalla tulee voimaan käännetty arvonlisäverovelvollisuus 1.4.2011 alkaen. Menettely on poikkeus pääsäännöstä ja se koskee vain tiettyjä palveluja. Käännettyä verovelvollisuutta sovellettaessa verovelvollinen on myyjän sijasta ostaja.

Käännettyä verovelvollisuutta noudatetaan pääsääntöisesti silloin, kun kysymys on rakentamispalvelun myynnistä tai työvoiman vuokrauksesta rakentamispalvelua varten ja ostaja on elinkeinonharjoittaja, joka toiminnassaan muutoin kuin satunnaisesti myy rakentamispalveluja tai vuokraa työvoimaa rakentamispalvelua varten.

Käännetyn verovelvollisuuden soveltamisalaan kuuluva rakentamispalvelu on määriteltä arvonlisäverolain (AVL) 31 §:n 3 momentin 1 kohdassa. Sen mukaan rakentamispalveluja ovat kiinteistöön kohdistuva rakennus- tai korjaustyö sekä työn yhteydessä asennettavan tavaran luovuttaminen. Kiinteistö on määriteltä AVL:n 28 §:ssä. Koska rakentamispalvelujen määritelmä on käytännön toiminnan kannalta varsin tulokannanvarainen, Rakennusteollisuus RT ry:n toimesta on koottu oheinen rakentamispalveluja kuvaava luettelo, jossa kuvailevan selitteen avulla pyritään antamaan pelkkää nimikettä selkeämpi kuva ko. palveluista. Luettelo perustuu Tilastokeskuksen TOL 2008 toimialaluokitukseen, josta on poistettu käännetyn verovelvollisuuden soveltamisalan ulkopuolelle jäävät palvelut ja lisätty siihen kuuluvia palveluja, jotta luettelo sisältäisi mahdollisimman kattavasti kaikki käännetyn verovelvollisuuden piiriin kuuluvat rakentamispalvelut. Luettelo on kuitenkin esimerkinomainen eikä tyhjentävä käännetyn verovelvollisuuden soveltamisalaan kuuluvista palveluista.

On huomattava, että käännetyn verovelvollisuuden soveltamista ei määrää yksin se, että kyse on rakentamispalvelun myynnistä, vaan ostajan täytyy myös täyttää tietyt lain vaatimat edellytykset.

Yleistä rakentamisesta

Rakentamiseen kuuluu yleinen rakentaminen sekä erikoisalarakentaminen talonrakennuksen ja maa- ja vesirakennuksen osalta sekä rakennustoimintaan liittyvä asennus- ja viimeistelytyö. Toiminta voi olla luonteeltaan uudisrakentamista, peruseronusta, korjausrakentamista sekä muutos-, laajennus- tai kunnostustyötä. Rakentamisesta on myös tehdasvalmisteisten rakennusten ja rakennelmien pystyttäminen rakennuspaikalla.

Rakentaminen voi tapahtua omaan lukuun tai se voidaan teettää palkkio- tai sopimusperusteella; alihankkijat voivat toteuttaa osia työstä tai koko rakennustyön. TOL:n 2008 mukaan rakentaminen jakaantuu talonrakentamiseen, maa- ja vesirakentamiseen ja erikoistuneeseen rakennustoimintaan.

Maa- ja vesirakentamiseen kuuluvat kulkuyhteyksien (tiet, kadut, rautatiet, vesiväylät, lentokentät), verkostojen (vesi-, viemäri-, tietoliikenne-, kaasu-, lämpö- ja sähköverkot) sekä muiden ympäristö- ja maarakenteiden rakentaminen.

Erikoistuneeseen rakennustoimintaan kuuluvat rakennusasennus (LVI-työt, sähkötyöt, kattotyöt), rakentamisen viimeistelytyöt (rappaus, maalaus, lasitus) sekä rakennuspaikan valmistelutyöt ja rakennusten purku.

Rakennuksiin kiinteästi kuuluvien varusteiden ja laitteiden kuten hissien sekä valvonta- ja hälytysjärjestelmien asentaminen katsotaan rakentamiseksi. Myös hissien huolto on rakentamista.

Rakentamispalveluiksi katsotaan myös rakennuskonevuokraus käyttäjiineen.

Rakentamispalveluja eivät ole:

- tuotantotoiminnassa käytettävien koneiden ja laitteiden asentaminen ja pystyttäminen
- viheralueiden istutus ja hoito
- arkkitehtipalvelut, rakennus- ja rakennesuunnittelu sekä muut insinööripalvelut ja tekninen suunnittelu
- rakennuskoneiden vuokraus ilman kuljettajia tai koneenkäyttäjiä
- ulkotilojen (tiet, lentokentät, torit, puistot yms.) puhtaanapito
- kuljetuspalvelut.

A Talonrakentaminen

Talonrakentamista on kaikäntyyppisten rakennusten rakentaminen:

- uudis- ja korjausrakentaminen, sekä
- tehdasvalmisteisten rakennusten, elementtirunkojen tai muiden rakennusosien pystyttäminen rakennuspaikalla.

Asuin- ja muiden rakennusten rakentaminen

Näitä rakentamispalveluja ovat asuin- ja muiden rakennusten rakentaminen sekä perustajaurakointi eli ns. grynderitoiminta. Työt tehdään joko omaan lukuun myytäväksi tai palkkio- tai sopimusperusteella, osittain tai kokonaan.

Esimerkiksi:

- kaikäntyyppisten asuinrakennusten rakentaminen ml. perustajaurakointi eli ns. grynderitoiminta kuten:
 - - omakoti-, rivi- ja kerrostalot ym.
 - - kesämökit, rantsaunat
- muiden kuin asuinrakennusten rakentaminen kuten:
 - - teollisuustuotannon rakennukset, esim. tehtaat, työpajat, kokoamistehtaat jne.
 - - sairaalat, koulut, toimistorakennukset
 - - hotellit, kaupat, kauppakeskukset, ravintolat
 - - teatterit, musiikkisalit, tanssilavat
 - - lentokenttärakennukset
 - - sisäliikuntarakennukset
 - - pysäköintihallit, myös maanalaiset
 - - varastot
 - - uskonnollisten yhteisöjen rakennukset
- tehdasvalmisteisten talopakettien tai niiden osien kokoaminen ja pystytys rakennuspaikalla
- muiden kuin tilapäisiksi tarkoitettujen leikkimökkien, vajojen ja autokatosten rakentaminen
- korjausrakentaminen, perusparannus- ja entisöintityöt.

B Maa- ja vesirakentaminen

Maa- ja vesirakentamista on maa- ja vesirakentamisen erilaisten kohteiden yleiset rakennustyöt kuten

- uudisrakentaminen,
- peruskorjaus-, laajennus- ja muutostyöt sekä
- tehdasvalmisteisten rakennelmien ja rakenteiden pystyttäminen rakennuspaikalla.

Näitä rakentamispalveluja ovat:

- moottoriteiden, katujen, siltojen, tunnelien, rautateiden, lentokenttien,

- satamien ja muiden vesirakennusten kuten kanavien, patojen, tekoaltaiden, kalateiden ja lohportaiden rakentaminen,
- kastelujärjestelmien, viemärijärjestelmien, sähkölinjojen ja -verkostojen, tietoliikenneverkkojen ja ulkoliikuntapaikkojen rakentaminen sekä
- muut edellä mainittujen rakennuskohteiden kaltaiset työt.

Rakennustyöt voidaan tehdä joko itse tai teettää osaksi tai kokonaan alihankkijoilla.

Teiden ja moottoriteiden rakentaminen

Esimerkiksi:

- moottoriteiden, katujen, teiden sekä muiden ajoneuvoille ja jalankulkijoille tarkoitettujen liikenneväylien rakentaminen, peruskorjaus ja rakenteiden kunnostus,
- katujen, teiden, valtateiden, siltojen ja tunnelien päällystystyöt kuten:
 - - teiden asfaltointi, urapaikkaus
 - - ajoratamerkintöjen tekeminen maalaten tai muilla keinoin
 - - liikennemerkkien, tienviittojen, katukilpien, suojakaiteiden ja muiden liikennevarusteiden paikalleen asennus,
- pysäköintialueiden rakentaminen,
- lentokenttien kiitoteiden rakentaminen.

Rakentamispalveluja eivät ole:

- *kiven, soran ja hiekan rouhinta ja murskaus,*
- *maisema-arkkitehti- ja insinööripalvelut ja niihin liittyvä tekninen konsultointi,*
- *teiden hoito, kuten auraus, hiekoitus, suolaus, lanaus, pensaiden raivaus ja liikennemerkkien vaihto.*

Rautateiden ja metrolinjojen rakentaminen

Esimerkiksi:

- rautateiden, raitioteiden ja metrolinjojen rakentaminen, peruskorjaus ja kunnostus,
- rautateiden ja metrolinjojen sähköistys,
- rautateiden valvonta- ja turvalaitteiden rakentaminen.

Rakentamispalveluja eivät ole:

- *maisema-arkkitehtuuri- ja rakennustekniset suunnittelupalvelut,*
- *rautateiden rakennushankkeiden projektinjohtopalvelut,*
- *rautatie-, raitiotie- ja metroverkoston puhtaanapito.*

Siltojen ja tunneleiden rakentaminen

Esimerkiksi:

- siltojen ja eritasoliittymien rakentaminen, peruskorjaus ja kunnostus,
- siltoihin ja eritasoliittymiin liittyvien kaiteiden ja tukirakenteiden rakentaminen ja asentaminen,
- tunnelien rakentaminen, peruskorjaus ja kunnostus.

Rakentamispalveluja eivät ole:

- *maisema-arkkitehtuuri- ja rakennustekniset suunnittelupalvelut,*
- *siltojen ja tunnelien rakennushankkeiden projektinjohtopalvelut.*

B.1 Muu maa- ja vesirakentaminen

Vesirakentamista on:

- vesiväylien, kanavien, satamien, huvivenesatamien, sulkujen yms. rakentaminen, peruskorjaus ja kunnostus,

- patojen, pengerrysten, tulvavallien ja aallonmurtajien rakentaminen, peruskorjaus ja kunnostus,
- satamalaiturien, kiinteiden telakoiden ja muiden satamarakenteiden rakentaminen tai kokoaminen rakennuspaikalla sekä näiden peruskorjaus ja kunnostus,
- järvien, vesiväylien, jokien ja satamien ruoppaus,
- vesiväylien ohjaus- ja turvalaitteiden asennus,
- vesistöjen kunnostustyöt:
 - - vesiensuojeluun liittyvät maa- ja vesirakennustyöt,
 - - luonnonravintolammikoiden rakentaminen ym. kalatalouteen liittyvät vesirakennustyöt.

Muuta maa- ja vesirakentamista on tuotantolaitoksiin, ulkoliikuntapaikkoihin ym. liittyvä rakentaminen, jota ei katsota talonrakentamiseksi.

Esimerkiksi:

- tuotantolaitosten ja niihin liittyvien rakennelmien rakentaminen (pl. talonrakennukseen luokiteltavat rakennukset):
 - - kaivosrakennelmat,
- muut rakennustyöt (pl. talonrakennukseen liittyvät) kuten:
 - - ulkoliikuntapaikkojen kuten urheilu- ja virkistysalueiden ja -kenttien, tenniskenttien, golfratojen, kilparatojen yms. rakentaminen ja näihin liittyvien rakennelmien rakentaminen.

Rakentamispalveluja eivät ole:

- *tuotantolaitoksiin kuuluvien koneiden ja laitteiden asennus,*
- *urheilukenttien, leikkikenttien ja muiden virkistysalueiden viheralueiden istutus ja hoito ja kunnossapito.*

B.2 Yleisten jakeluverkkojen rakentaminen

Yleisten jakeluverkkojen rakentaminen nestemäisiä ja kaasumaisia aineita varten

Rakentamispalveluita ovat nesteiden ja kaasumaisten aineiden kuljettamiseen tarkoitettujen siirto- ja jakeluverkkojen sekä näihin verkkoihin kiinteinä osina kuuluvien rakennusten ja rakennelmien rakentaminen.

Esimerkiksi:

- siirto- ja jakeluverkkojen rakentaminen paikalliseen tai kaukokuljetukseen (myös vedenalaiset putket),
- kaukolämpölaitosten ja -verkostojen rakentaminen,
- veden siirto- ja jakeluverkkojen rakentaminen,
- kastelujärjestelmien rakentaminen (esim. kastelukanavat),
- veden varastointialtaiden ja säännöstelyaltaiden rakentaminen,
- viemäriverkkojen rakentaminen, korjaaminen ja kunnostaminen,
- veden puhdistamoiden rakentaminen (vesilaitokset),
- jäteveden puhdistamoiden rakentaminen,
- pumppausasemien rakentaminen,
- mainittujen rakenteiden peruskorjaus ja kunnostus,
- vesikaivojen poraus ja siihen liittyvä pumppujen asennus.

Sähkö- ja tietoliikenneverkkojen rakentaminen

Rakentamispalveluja ovat sähkön ja tietoliikenteen siirtämiseen tarkoitettujen siirto- ja jakeluverkkojen sekä näihin verkkoihin kiinteinä osina kuuluvien rakennusten ja rakennelmien rakentaminen.

Esimerkiksi:

- sähkönjakelun siirto- ja jakeluverkkojen ja niihin liittyvien muuntoasemien ja jake-
luasemien rakentaminen,
- sähkövoimalaitosten rakennusten ja rakennelmien rakentaminen,
- energialaitoksiin liittyvien rakennelmien ja järjestelmien rakentaminen,
- tietoliikenteen kanta- ja paikallisverkkojen sekä niihin liittyvien mastojen ja linkki-
asemien rakentaminen,
- tutka-asemien ja valvontatornien rakentaminen,
- mainittujen rakenteiden peruskorjaus ja kunnostus.

C Erikoistunut rakennustoiminta

Erikoistunutta rakennustoimintaa ovat esimerkiksi:

- rakennusten ja rakennelmien purku,
- rakennuspaikan raivaus ja muut rakentamista edeltävät valmistelutyöt,
- talonrakennuksen ja maa- ja vesirakennuksen asennus- ja viimeistelytyöt,
- muut erikoisalojen työt.

Tyypillisiä erikoisalojen töitä, jotka vaativat erityistaitoja tai -laitteita, ovat esimerkiksi paalutustyöt, perustustyöt, runkotyöt, betonityöt, muuraustyöt, kivityöt, teräs- tms. rakenteiden pystytys, kattotyöt, yms. Uudisrakentamiseen liittyvä erikoisalojen rakentaminen suoritetaan useimmiten alihankintana, mutta korjausrakentamiseen liittyvien erikoisalojen töiden tilaaja on usein korjattavan kohteen omistaja.

Asennustöihin kuuluvat kaikkien sellaisten varusteiden ja laitteiden kokoaminen ja paikalleen asentaminen, jotka ovat välttämättömiä rakennuksen/rakennelman toiminnallisuuden kannalta. Tällaiset työt tehdään yleensä rakennuspaikalla, vaikka osa työstä voi tapahtua laitetoimittajan omissa tiloissa.

Rakennusasennus sisältää:

- putkityöt,
- lämmitys- ja ilmastointijärjestelmien, antennien, hälytysjärjestelmien ja muiden sähköjärjestelmien sekä palosammutusjärjestelmien,
- hissien ja liukuportaiden asennukset,
- eristystyö (vesi-, lämpö-, äänieristys),
- metallilevyjen ja -kasettien asennus,
- jäähdytysjärjestelmien asennus sekä
- teiden, lentokenttien, rautateiden, satamien ja muiden vastaavien rakennuskoh-
teiden valaisinlaitteiden ja sähköisten merkinantolaitteiden asennus.

Rakennuksen ja rakennelman viimeistely sisältää rakennustyön loppuun saattamisen, kuten

- lasitus-, rappaus-, maalaus- ja sisustustyöt,
- lattian- ja seinien päällystystyöt kuten parketin asennuksen, mattotyöt, tapetoinnin jne.,
- lattian hiontatyöt,
- rakennuspuusepäntyöt,
- akustoinnin,
- rakennuksen/rakennelman vaipan/pinnan puhdistustyöt, korjaustyöt jne.

Rakennusten ja rakennelmien purku ja rakennuspaikan valmistelutyöt

Näitä rakentamispalveluja ovat rakennuspaikkaan kohdistuvat työt, joiden tarkoituksena on saattaa rakennuspaikka sellaiseksi, että varsinaiset rakennustyöt voidaan aloittaa.

Esimerkiksi:

- rakennusten ja rakennelmien purku, hajottaminen tai murskaaminen,
- rakennusten siirto, rakennusten ja pysyvien rakennelmien suojaus.

Rakentamispalvelua ei ole:

- rakennusjätteen poiskuljetus.

Rakennuspaikan valmistelutöitä ovat rakentamisen yhteydessä tehtävät maarakennustyöt sekä kalliotilojen ja erilaisten ulkoalueiden maarakennustyöt:

- rakennuspaikan raivaus,
- maaperän esirakentaminen ja rakennusalueen pohjarakentaminen:
 - - maansiirtotyöt kuten maankaivu, täyttö- ja tasaustyöt, pengerrystyöt, pohjanvahvistus-, räjäytys- ja louhintatyöt,
- pohjarakentamiseen liittyvä salaojitus, kunnallistekniikan liittäminen, ojankaivu yms. työt,
- kaivosalueiden esivalmistelutyöt:
 - - kaivosten ja kaivosalueiden perustustyöt ja esirakentaminen,
- rakennuspaikan kuivatus,
- maa- ja metsätalousmaan kuivatus ja ojitus.

Rakentamispalvelua ei ole:

- rakennusjätteen poiskuljetus.

C.1 Sähkö-, vesijohto- ja muu rakennusasennus

Näitä rakentamispalveluja ovat varusteiden, laitteiden ja järjestelmien asentaminen, jotka ovat rakennuksen tai rakennelman toiminnallisuuden kannalta välttämättömiä.

Esimerkiksi:

- sähköistys,
- putkijärjestelmien (vesi- kaasu- ja viemärijärjestelmien) asennus,
- lämpö- ja ilmastointijärjestelmien asennus,
- tele- ja turvajärjestelmien asennus,
- hissi- ja nostolaitteiden asennus,
- muiden varusteiden, laitteiden ja järjestelmien asennus.

Sähköasennus

Näitä rakentamispalveluja ovat talonrakentamiseen sekä maa- ja vesirakentamiseen liittyvien sähköisten varusteiden, laitteiden ja järjestelmien asennus.

Esimerkiksi:

- sähköjohtojen ja niihin liittyvien laitteiden asennus,
- tietoliikenne- ja puhelinlaitteiden ja -johtojen asennus,
- rakennusten tietoliikenneverkkojen, kaapelitelevisioverkkojen sekä näihin liittyvien antennien asennus,
- valaistusjärjestelmien asennus,
- palohälyttimien asennus sekä murtohälyttimien asennus,
- katujen, teiden, rautateiden ja satamien valaistuslaitteiden, sähköisten merkinantolaitteiden sekä liikenteenohjausjärjestelmien asennus,
- kiitoteiden valaistuslaitteiden asennus,
- valomainosten asennus,
- sähköverkkoon kiinteästi liitettävien (tarkoittaa sähköasennusta, jonka suorittamiseen vaaditaan sähköasentaja) laitteiden ja kodinkoneiden asennus, mukaan lukien sähköllä toimivan lattialämmityksen, sähköä tai lämpöä tuottavien aurinkopaneelien ja -keräimien sekä tuuligeneraattoreiden asennus.

Rakentamispalvelua ei ole:

- *tuotantotoiminnan koneistojen asentamiseen liittyvät sähköasennustyöt tuotantolaitoksessa.*

Lämpö-, vesijohto- ja ilmastointiasennus (LVI-asennus)

LVI-asennusta ovat vesijohtojen, viemärien, lämmitys- ja ilmastointijärjestelmien asennukset, ml. näihin liittyvät laajennus-, muutos-, ylläpito-, huolto- ja korjaustyöt.

Esimerkiksi:

- talonrakennukseen tai muuhun rakentamiseen liittyvä asennustoiminta kuten:
 - kaikenlaisten lämmitysjärjestelmien asennus (sähkö, kaasu, öljy, puu, pelletti, maalämpö ja ilmalämpö),
 - jäähdytyslaitteiden asennus, joiden toiminta perustuu veden kierrätykseen,
 - vesikiertoisien lattialämmityksen asennus,
 - vesijohtojen, viemärien ja saniteettikalusteiden asennus,
 - kiinteistökohtaisten jäteveden puhdistusjärjestelmien ja säiliöiden asennus,
 - tuuletus-, ilmastointi- ja jäähdytyslaitteiden ja -kanavien asennus,
 - kaasulaitteiden asennus,
 - höyryputkistojen asennus,
 - palosammutusjärjestelmien asennus,
 - nurmikον kastelujärjestelmien asennus.

Rakentamispalveluja eivät ole:

- *teollisuuden ilmastointi- ja jäähdytyslaitteistojen sekä paineilmalaitteistojen asentaminen ja korjaus,*
- *kotitalouden LVI-laitteiden ja kylmäkalusteiden korjaus ja huolto.*

Lämpö-, ääni- ja värinäeristeiden asennus

Esimerkiksi:

- lämmön, äänen ja värinän eristys- tai estojärjestelmien asennus, huolto ja korjaus,
- paloeristeiden asentaminen, paloverhoilu yms.

Hissien ja liukuportaiden asennus

Esimerkiksi:

- henkilö- ja tavarahissien, liukuportaiden ja muiden rakennukseen kiinteästi kuuluvien kuljettimien asennus, korjaus ja huolto.

Rakentamispalveluja ovat:

- talonrakennuksiin tai maa- ja vesirakennuksiin liittyvä asennus:
 - automaattisesti aukeavien ovien ja pyöröovien asennus,
 - teräspalo-ovien, varauoskäyntien ym. asennus ja kokoaminen,
 - metallisten kiintokalusteiden asennus,
 - ukkosenjohdattimien asennus,
 - keskuspölynimurien asennus,
 - porraskaiteiden yms. asennus,
 - valmisaunojen ja muiden tilaelementtien asennus.

C.2 Rakennusten ja rakennelmien viimeistely

Rakennusten ja rakennelmien viimeistelytyöt ovat rakennusten ulko- ja sisäpintojen rappaus, erilaiset rakennuspuusepän asennustyöt, lattianpäällystystyöt ja seinien verhoilu sekä maalaus- ja lasitustyöt.

Rappaus

Esimerkiksi:

- rakennusten ja muiden rakennuskohteiden ulko- ja sisäpintojen rappaus- ja pinnoitustyöt laastilla.

Rakennuspuusepän asennustyöt

Esimerkiksi:

- puusta tai muusta materiaalista tehtyjen ovien, ikkunoiden, oven- ja ikkunakarmien asennus, ovien ja ikkunoiden saranointi sekä salpojen, ovipumppujen, painikkeiden ja lukkojen asennus,
- kiinteiden keittiökalusteiden, kiinteiden kaappien, sisäportaiden, myymäläkalusteiden ja vastaavien asennus,
- sisätilojen viimeistely kuten:
 - - sisäkattojen ja muiden irrallisista osista koottavien rakennusosien paikalleen asennus,
 - - ovi-, ikkuna-, jalka-, matto- ym. reunalistojen asennus,
 - - siirrettävien väliseinien asennus.

Lattianpäällystys ja seinien verhoilu

Esimerkiksi:

- lattian ja seinien tasoitetyöt,
- lattioiden, seinien ja uunien laatoitustyöt,
- lattioiden ja seinien verhoilu,
- seinien tapetointi,
- puisten seinäpäällysten kiinnittäminen, panelointi,
- parkettien, laminaattiparkettien tai muiden puulattioiden asennus ja siihen liittyvät viimeistelytyöt,
- kokolattiamattojen sekä linoleum-, muovi-, kumi- tai muiden vastaavien lattiapäällysteiden kiinnitys,
- ulkoseinien vuoraus ja verhoilu.

Maalaus ja lasitus

Esimerkiksi:

- rakennusten ulko- ja sisäpintojen maalaus,
- maa- ja vesirakentamiseen kuuluvien rakennelmien maalaus,
- lasien asennus,
- rakennusten ulko- ja sisäpintojen maalaus,
- restaurointi-, koriste- ym. maalaus,
- maa- ja vesirakentamiseen kuuluvien rakennelmien maalaus,
- metallirakenteiden maalaus,
- ikkunoiden lasitus ja asennus,
- lasiverhouksen, peiliseinien ja muiden lasirakenteiden asennus,
- auringonsuojakalvojen asennus.

Muu rakennusten viimeistely

Esimerkiksi:

- rakennusaikainen siivous ja loppusiivous,
- akustointityöt,
- muualla luokittelemattomat rakennusten viimeistelytyöt.

Rakentamispalvelua ei ole:

- *rakennusten sisustussuunnittelu.*

C.3 Muu erikoistunut rakennustoiminta

Erikoistunutta rakennustoimintaa ovat kattotyöt, perustusten rakentaminen, erikoistunut betoninvalutyö, kosteus- ja vesieristystyöt, raudoitustyöt, muuraus ja kivityöt sekä vedenalainen rakennustyö.

Kattorakenteiden asennus ja kattaminen

Esimerkiksi:

- kattorakenteiden kokoaminen ja asennus,
- kattojen katemateriaalien asennus ja kiinnitys,
- sadevesijärjestelmien asennus.

Rakennuskonevuokraus käyttäjiin

Esimerkiksi:

- nosturien, nostolava-autojen ja muiden talonrakennuskoneiden- ja laitteiden vuokraus käyttäjiin,
- kaivurien, puskutraktorien, porakoneiden, ruoppaajien ym. maa- ja vesirakentamiseen käytettävien koneiden vuokraus käyttäjiin,
- rakennusten purkamiseen käytettävien koneiden vuokraus käyttäjiin.

Erikoistunutta rakennustoimintaa on myös erityistaitoja tai -laitteita vaativa erikoisrakentaminen.

Esimerkiksi:

- perustusten rakentaminen, mukaan lukien paalutustyöt,
- erikoistunut betoninvalutyö, betonilauoitus,
- kosteus- ja vesieristystyöt,
- kosteuden poisto rakennuksista ja rakenteista (kuivatus),
- tehtaassa valmistettujen betoni-, tiili-, metalli- ja puuelementtien asennus sekä asentamisen yhteydessä tapahtuva elementtien liitoskohtien betonointi tai muunlainen saumaus,
- metallilevyjen ja -kasettien asennus,
- pilarien, palkkien ja muiden runkorakenteiden kokoaminen, pystytys ja asennus,
- raudoitustyöt,
- muuraustyöt,
- kivityöt kuten kiviverhous, portaiden rakentaminen ym. luonnonkivityöt,
- savupiippujen ja teollisten uunien pystytys,
- kiipeilytaitoja ja kiipeämiseen tarvittavia varusteita edellyttävä rakennustyö, esim. korkeissa rakennelmissä työskenteleminen,
- vedenalainen rakennustyö, rakentamiseen erikoistunut sukelluspalvelu,
- ulkouima-altaiden rakentaminen,
- höyryllä puhdistaminen, hiekkapuhallus ja muu vastaava rakennusten ja rakennelmien ulkopintojen käsittely,
- rakennustoimintaan erikoistunut polttoleikkaus ja hitsaus yms. metallityöt,
- timanttiporaus ja -sahaus,
- maalämpökaivojen poraus,
- erilaisten katukalusteiden ja palvelurakenteiden asennus ja pystytys (esim. pyssäkkikatokset penkkeineen),
- matto- ja kuivaustelineiden, urheilu- ja leikkipaikkojen varusteiden pystytys,
- piha-aitojen yms. pihavarusteiden pystytys,

- jätehuoltopaikkojen sekä piha- ja paikoitusalueelle kuuluvien rakennelmien, laitteiden jne. rakentaminen ja asennus,
- kiinteistöön kohdistuvat asbestin purkutyöt,
- viherrakentaminen lukuun ottamatta viheralueiden istutusta ja hoitoa.

Rakentamispalveluja eivät ole:

- *rakennustelineiden vuokraus,*
- *rakennustelineiden pystytys ja purku.*